ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

9. prosince 2004 *

Ve věci C-123/03 P,

jejímž předmětem je opravný prostředek na základě článku 56 Statutu Soudního dvora, podaný dne 19. března 2003,

Komise Evropských společenství, zastoupená K. Wiednerem, jako zmocněncem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

účastník řízení podávající opravný prostředek (navrhovatelka),

přičemž dalším účastníkem řízení je:

Greencore Group plc, se sídlem v Dublinu (Irsko), zastoupená A. Böhlkem, Rechtsanwalt,

* Jednací jazyk: angličtina.

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení C. W. A. Timmermans, předseda senátu, C. Gulmann (zpravodaj), J.-P. Puissochet, N. Colneric a J. N. Cunha Rodrigues, soudci,

generální advokát: F. G. Jacobs,
vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 1. dubna 2004,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 6. května 2004,

vydává tento

Rozsudek

1 Svým opravným prostředkem Komise Evropských společenství navrhuje zrušení usnesení Soudu prvního stupně Evropských společenství ze dne 7. ledna 2003, Greencore Group v. Komise (T-135/02, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí, dále jen „napadené usnesení"), kterým Soud prohlásil žalobu na zrušení podanou Greencore Group plc (dále jen „Greencore") proti dopisu Komise ze dne 11. února 2002 za přípustnou.

Skutkový základ sporu

2 Komise uložila Irish Sugar plc (dále jen „Irish Sugar"), dceřiné společnosti Greencore, pokutu ve výši 8 800 000 ecu rozhodnutím 97/624/ES ze dne 14. května 1997 o řízení k uplatnění článku 86 Smlouvy o ES (IV/34.621, 35.059/F-3 – Irish Sugar plc) (Úř. věst. L 258, s. 1). Tato pokuta byla Irish Sugar zaplacena dne 22. srpna 1997.

3 Dne 4. srpna 1997 podala Irish Sugar Soudu žalobu na zrušení tohoto rozhodnutí.

4 Rozsudkem ze dne 7. října 1999, Irish Sugar v. Komise (T-228/97, Recueil, s. II-2969) Soud snížil výši této pokuty na 7 883 326 eur a ve zbývající části žalobu zamítl.

5 Ze žaloby Greencore u Soudu (věc T-135/02) vyplývá, že v průběhu měsíce října 1999 úředník Komise telefonicky kontaktoval advokáta Irish Sugar, který je rovněž advokátem Greencore, aby připravil vrácení části pokuty, která byla zrušena. Podle Greencore byla během tohoto telefonického rozhovoru z podnětu advokáta Irish Sugar vznesena otázka ohledně úroků z částky, která má být vrácena, a jevilo se málo pravděpodobným, že Komise uhradí úroky z částky, kterou dlužila společnosti, vzhledem k tomu, že k tomu nikdy předtím nedošlo.

6 Greencore rovněž uznala, že jak advokát Irish Sugar, tak úředník Komise si byli vědomi toho, že otázka, zda Komise je, nebo není povinna uhradit úroky při vrácení jistiny, byla v té době projednávána u Soudu v rámci věci Corus UK v. Komise (rozsudek ze dne 10. října 2001, T-171/99, Recueil, s. II-2967).

7 Dne 26. října 1999 advokát Greencore informoval Greencore o svém telefonickém rozhovoru s úředníkem Komise, o malé pravděpodobnosti, že Komise zaplatí úroky, a o žalobě podané ve výše uvedené věci Corus UK v. Komise. Mimoto doporučil, aby nebylo upuštěno od úroků a aby naopak byla výslovně žádána jejich úhrada.

8 Faxem ze dne 27. října 1999 Greencore sdělila Komisi podrobné informace týkající se bankovního účtu Irish Sugar, na který má být provedeno vrácení jistiny ve výši 916 674 eur dlužné na základě výše uvedeného rozsudku Irish Sugar v. Komise. Rovněž pak Komisi požádala o následující: „žádáme vás rovněž o potvrzení, že zaplatíte úroky z vrácené částky za období počínaje platbou Irish Sugar plc Komisi do okamžiku vrácení. Žádáme vás, abyste nám sdělili výši úroků."

9 Dne 4. ledna 2000 Komise provedla převod částky ve výši 916 674 eur na účet Irish Sugar, aniž by uhradila jakékoli úroky.

10 Greencore uznala ve své žalobě u Soudu, že platba uskutečněná Komisí dne 4. ledna 2000 byla jedinou odpovědí na její fax ze dne 27. října 1999 a že následně netrvala na obdržení odpovědi ohledně otázky úroků, neboť raději vyčkávala na výsledek řízení ve výše uvedené věci Corus UK v. Komise předtím, než se ohledně této otázky obrátí znovu na Komisi.

11 V bodě 53 výše uvedeného rozsudku Corus UK v. Komise Soud rozhodl, že v případě rozsudku, kterým je zrušena nebo snížena pokuta uložená podniku za porušení pravidel hospodářské soutěže Smlouvy o ES, je Komise povinna vrátit nejen jistinu neprávem zaplacené pokuty, ale rovněž úroky z prodlení vzniklé v souvislosti s touto částkou.

12 Doporučeným dopisem ze dne 1. listopadu 2001 Greencore požádala Komisi, odkazujíc na zmíněný rozsudek, aby Irish Sugar uhradila částku ve výši 154 892 eur odpovídající úrokům ve výši 7,13 % vzniklým v souvislosti s jistinou ve výši 916 674 eur za období od 22. srpna 1997 do 4. ledna 2000.

13 Komise odpověděla dopisem ze dne 11. února 2002, že „[p]latba jistiny bez úroků uskutečněná dne 4. ledna 2000 znamenala, že Komise odmítá zaplatit úroky", a že vzhledem k tomu, že Greencore nenapadla „toto rozhodnutí nezaplatit úrok ve lhůtě dvou měsíců stanovené v článku 230 ES" a že „zvolila vyčkání na výsledek věci ‚Corus' předtím, než se bude znovu touto otázkou zabývat", již „nemá právo dovolávat se [tohoto rozsudku] poté, co původně přijala platbu jistiny bez úroků."

Řízení před Soudem a napadené usnesení

14 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 25. dubna 2002 Greencore podala žalobu, v rámci které navrhla, aby Soud zrušil dopis ze dne 11. února 2002 a uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

15 Samostatným podáním vznesla Komise na základě čl. 114 odst. 1 jednacího řádu Soudu námitku nepřípustnosti, když navrhla, aby Soud jednak odmítl žalobu jako zjevně nepřípustnou a jednak aby uložil Greencore náhradu nákladů řízení.

16 Ve své žalobní odpovědi u Soudu Komise zpochybnila, že dopis ze dne 11. února 2002 představuje akt, který může být předmětem žaloby na zrušení, protože nijak nemění právní postavení Greencore vzhledem k tomu, že Komise již odmítla zaplatit úroky.

17 V tomto ohledu tvrdila, že vzhledem k tomu, že Greencore poskytla Komisi ve svém faxu ze dne 27. října 1999 informace týkající se jejího bankovního účtu za účelem vrácení přeplatku a požádala o potvrzení, že bude zaplacen úrok, představuje vrácení jistiny bez úroků uskutečněné Komisí dne 4. ledna 2000 rozhodnutí o neposkytnutí úroků, které nebylo napadeno Greencore ve lhůtách stanovených článkem 230 ES.

18 Podle Komise neměl dopis ze dne 11. února 2002 povahu rozhodnutí a pouze informoval Greencore o tom, že vzhledem k tomu, že nenapadla předcházející rozhodnutí o odmítnutí poskytnutí úroků, přijala toto rozhodnutí a nemohla se již znovu zabývat otázkou úroků potom, co byla jiná společnost úspěšná ve sporu u Soudu poté, co napadla odmítnutí Komise uhradit úroky.

19 V bodě 14 napadeného usnesení v tomto řízení Soud přijal, že přímo ze samotného znění dopisu ze dne 11. února 2002 vyplývá, že dopis není pouze informativní, ale jasně vyjadřuje odmítnutí Komise uhradit úroky z prodlení požadované Greencore ve prospěch své dceřiné společnosti, a že toto odmítnutí bylo odůvodněno skutečností, že Greencore byla zbavena svého práva požadovat úhradu úroků vzhledem k tomu, že v tomto ohledu nevznesla námitky při vrácení jistiny pokuty, ke kterému došlo dne 4. ledna 2000.

20 V bodě 15 tohoto usnesení Soud odkázal na rozsudek Soudního dvora ze dne 26. května 1982, Německo a další v. Komise (C-44/81, Recueil, s. 1855, bod 6), když uvedl, že v tomto rozsudku „Soudní dvůr rozhodl, že pokud orgán upouští od dřívějšího závazku nebo zpochybňuje existenci takového závazku tím, že odmítne platbu, zakládá akt, který může být s ohledem na své právní účinky předmětem žaloby na zrušení ve smyslu článku 230 ES. Pokud má tato žaloba za následek zrušení odmítnutí platby, bude žalobci potvrzeno jeho právo a dotčenému orgánu bude příslušet podle článku 233 ES, aby zajistil výkon protiprávně odmítnuté platby. Krom toho, pokud orgán ponechá žádost o platbu bez odpovědi, může být stejného výsledku dosaženo prostřednictvím článku 232 ES."

21 Soud měl v bodě 16 tohoto usnesení za to, že tato judikatura je použitelná v takovém případě jako v projednávaném případě, kdy Komise popřela existenci

povinnosti, která pro ni vyplývá na základě ustanovení Smlouvy tím, že odmítla platbu.

22 Zamítl tedy námitku nepřípustnosti vznesenou Komisí jako neopodstatněnou a vydal usnesení o pokračování v řízení.

Návrhy účastníků řízení před Soudním dvorem

23 Svým opravným prostředkem Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

— zrušil napadené usnesení a prohlásil žalobu za nepřípustnou;

— uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení jak před Soudem, tak před Soudním dvorem.

24 Greencore předložila kanceláři Soudního dvora vyjádření k opravnému prostředku, ve kterém navrhuje zamítnout opravný prostředek a uložit Komisi náhradu nákladů řízení.

K opravnému prostředku

Důvody opravného prostředku a argumenty účastníků řízení

25 Komise uplatňuje, že Soud porušil článek 230 ES, když prohlásil žalobu na zrušení proti aktu, který nemůže být předmětem takové žaloby, za přípustnou.

26 V tomto ohledu Komise uplatňuje, uvádějíc judikaturu Soudního dvora, podle které dopis, který se omezuje na potvrzení původního rozhodnutí, nepředstavuje rozhodnutí, které může být předmětem žaloby na zrušení, neboť nemění podstatným způsobem postavení toho, komu je určeno (viz zejména rozsudek ze dne 25. května 1993, Foyer culturel du Sart-Tilman, C-199/91, Recueil, s. I-2667, bod 23), že to je případ dopisu ze dne 11. února 2002, který věc meritorně nepřezkoumává a neobsahuje žádnou skutečnost, která by mohla změnit podstatným způsobem právní postavení Greencore.

27 Komise tvrdí, že původní rozhodnutí zamítající žádost Greencore o úhradu úroků je založeno na skutečnosti, že vrátila dceřiné společnosti Greencore pouze jistinu, aniž by se vyjádřila k platbě úroků.

28 Podle Komise v okamžiku, kdy vrátila Greencore pouze jistinu, měla Greencore podat žalobu na zrušení směřující proti odmítnutí platby úroků, jak to učinily jiné podniky. Namísto toho Greencore raději vyčkávala na výsledek výše uvedené věci Corus UK v. Komise a rozhodla, že bude jednat pouze tehdy, když bude Corus UK Ltd přiznáno právo na úhradu úroků.

29 Krom toho Komise uplatňuje, že pokud se Greencore domnívala, že vrácení jistiny bez úroků nepředstavuje rozhodnutí o odmítnutí poskytnutí úroků, měla v souladu s řízením o žalobě pro nečinnost upraveným v článku 232 ES vyzvat Komisi, aby jednala v přiměřené lhůtě. Jak však vyplývá z její žaloby u Soudu, Greencore zvolila nevyužít tento druh žaloby.

30 Konečně má Komise za to, že výše uvedený rozsudek Německo a další v. Komise nemůže sloužit jako precedent pro zamítnutí námitky nepřípustnosti a že tato judikatura byla v každém případě nesprávně uplatněna.

31 Greencore zaprvé uplatňuje, že důvod opravného prostředku Komise, podle kterého Soud porušil článek 230 ES, když prohlásil žalobu na zrušení podanou proti aktu, který není napadnutelný, za přípustnou, musí být zamítnut, aniž by byl nezbytný samotný přezkum judikatury, na které je založen.

32 V tomto ohledu Greencore hlavně tvrdí, že Komise popírá, když trvá na tom, že byl dopis ze dne 11. února 2002 pouhým informačním dopisem, skutečnost, že napadené usnesení zbavilo tuto tezi jejího skutkového základu. Soud nepřijal předpoklad, který tento dopis připomíná a podle kterého neuskutečnění platby úroků představuje rozhodnutí. V bodě 14 napadeného usnesení uvedl, že dopis ze dne 11. února 2002 jasně vyjadřuje odmítnutí uhradit úroky z prodlení požadované Greencore ve prospěch své dceřiné společnosti. Krom toho Soud podle ní nezjistil předcházející odmítnutí.

33 Greencore připomíná, že posouzení skutkového stavu Soudem nepředstavuje právní otázku, která jako taková podléhá kontrole Soudního dvora.

34 Zadruhé podle Greencore neexistuje žádné pravidlo Společenství, podle kterého je nečinnost orgánu rovnocenná odmítavému rozhodnutí, ledaže je to výslovně stanoveno. Nečinnost Komise, třebaže jí faxem ze dne 27. října 1999 Greencore konkrétně požádala o potvrzení skutečnosti, že budou zaplaceny úroky, tedy nemůže představovat rozhodnutí o odmítnutí uhradit úroky.

35 Zatřetí Greencore usuzuje, že Soud správně vycházel v bodě 15 napadeného usnesení z judikatury vyplývající z výše uvedeného rozsudku Německo a další v. Komise za účelem zaujetí postoje ke zjištění, zda dopis ze dne 11. února 2002 je, nebo není aktem, který může být předmětem žaloby, a že rozhodl, že pro orgán nemůže existovat z právního hlediska rozdíl mezi skutečností, kdy popře existenci předcházejícího závazku, a skutečností, kdy popře existenci povinnosti, která pro něj vyplývá na základě Smlouvy.

Závěry Soudního dvora

36 Ačkoli, jak to uplatňuje Greencore, Soudní dvůr není příslušný kontrolovat posouzení skutkového stavu, kterým se zabýval Soud, je příslušný vykonávat na základě článku 225 ES kontrolu právního posouzení tohoto skutkového stavu

a právních následků, které z toho byly Soudem vyvozeny (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 1. června 1994, Komise v. Brazzelli Lualdi a další, C-136/92 P, Recueil, s. I-1981, bod 49, a ze dne 28. května 1998, Deere v. Komise, C-7/95 P, Recueil, s. I-3111, bod 21).

37 V projednávaném případě přitom Komise vytýká Soudu, že nesprávně posoudil dopis ze dne 11. února 2002 jako akt, který může být napaden žalobou na zrušení v rozsahu, v němž usoudil, že tento dopis jasně vyjadřuje odmítnutí tohoto orgánu uhradit požadované úroky z prodlení.

38 Jak to nicméně uplatňuje Komise, správné právní posouzení tohoto dopisu předpokládá předchozí určení kvalifikace platby jistiny bez úroků učiněné Komisí dne 4. ledna 2000.

39 Pokud totiž, jak to tvrdí Komise, měla být platba jistiny bez požadovaných úroků posouzena jako konkludentní odmítnutí zaplatit tyto úroky, tato okolnost by měla za následek, že by dopis ze dne 11. února 2002 musel být posouzen jako akt pouze potvrzující předcházející rozhodnutí, které nebylo napadeno ve stanovených lhůtách. V tomto případě by tento dopis podle judikatury Soudního dvora nemohl být předmětem žaloby na zrušení (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 11. ledna 1996, Zunis Holding a další v. Komise, C-480/93 P, Recueil, s. I-1, bod 14).

40 Je přitom třeba konstatovat, že Soud při svém posouzení přípustnosti žaloby Greencore nepřezkoumal důvod namítaný Komisí na její obranu, protože nezkoumal, zda platba jistiny bez úroků představuje konkludentní odmítnutí platby těchto úroků, které by mohlo být posouzeno jako rozhodnutí, které může být napadeno ve smyslu článku 230 ES.

41 Soud provedl nesprávné právní posouzení, když nepřezkoumal tento důvod, což odůvodňuje zrušení napadeného usnesení.

42 V souladu s čl. 61 prvním pododstavcem Statutu Soudního dvora, Soudní dvůr zruší rozhodnutí Soudu, je-li opravný prostředek opodstatněný. Soudní dvůr pak může buď vydat sám konečné rozhodnutí ve věci, pokud to stav soudního řízení dovoluje, nebo věc vrátit zpět Soudu k rozhodnutí.

43 V projednávané věci má Soudní dvůr za to, že má k dispozici všechny nezbytné skutečnosti pro to, aby vydal sám konečné rozhodnutí ve věci ohledně námitky nepřípustnosti.

44 Zaprvé je namístě konstatovat, že akty nebo rozhodnutími, které mohou být předmětem žaloby na zrušení ve smyslu článku 230 Smlouvy o ES, mohou být pouze opatření s právně závaznými účinky, jimiž mohou být dotčeny zájmy žalobce tím, že podstatným způsobem mění jeho právní postavení (viz zejména rozsudky ze dne 31. března 1998, Francie a další v. Komise, C-68/94 a C-30/95, Recueil, s. I-1375, bod 62, a ze dne 11. listopadu 1981, IBM v. Komise, C-60/81, Recueil, s. 2639, bod 9).

45 Následně je třeba konstatovat, že samotná nečinnost orgánu nemůže být v zásadě postavena na roveň konkludentnímu odmítnutí, ledaže by byl tento důsledek výslovně upraven ustanovením práva Společenství. Aniž by bylo možné vyloučit, že za některých zvláštních okolností se tato zásada nemusí uplatnit, takže nečinnost nebo nedostatek jednání orgánu mohou být výjimečně považovány za konkludentní odmítavé rozhodnutí, má Soudní dvůr v projednávaném případě za to, že platba Komisí pouze jistiny, aniž by Komise zaujala výslovný postoj k žádosti o platbu úroků, nepředstavuje konkludentní rozhodnutí o zamítnutí této žádosti. V projednávaném případě totiž takové zvláštní okolnosti nebyly uplatňovány a z věci nevyplývají.

46 Konečně skutečnost, že Greencore nevyužila řízení upravené v článku 232 ES, aby donutila Komisi zaplatit úroky, nemá vliv na přípustnost žaloby na zrušení, kterou podala poté, co byl vydán výše uvedený rozsudek Corus UK v. Komise.

47 Jelikož Soudní dvůr zamítl důvod opravného prostředku Komise, podle kterého je dopis ze dne 11. února 2002 pouhým potvrzením již přijatého konkludentního zamítavého rozhodnutí, je třeba konstatovat, že tento dopis, kterým bylo Greencore odmítnuto právo na vymáhání úhrady úroků z vrácené částky, obsahuje odmítnutí zaplatit úroky, a představuje tedy akt napadnutelný ve smyslu článku 230 ES.

48 V důsledku toho je namístě zamítnout námitku nepřípustnosti vznesenou Komisí jako neopodstatněnou.

49 Za těchto podmínek je třeba nejprve zrušit napadené usnesení a následně podle čl. 61 prvního pododstavce Statutu Soudního dvora zamítnout námitku nepřípustnosti vznesenou Komisí jako neopodstatněnou.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

1) **Usnesení Soudu prvního stupně Evropských společenství ze dne 7. ledna 2003, Greencore Group v. Komise (T-135/02) se zrušuje.**

2) **Námitka nepřípustnosti vznesená Komisí Evropských společenství se zamítá.**

3) **O nákladech řízení bude rozhodnuto později.**

Podpisy.